

GÖTA HOVRÄTT
Avdelning 2
Rotel 24

DOM
2022-07-13
Jönköping

Mål nr
T 3931-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Örebro tingsrätts dom 2021-10-26 i mål T 5918-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

Dödsboet efter Eha Virve Lund, 19320924-2845
c/o Jonas Lund
Åsögatan 148
116 32 Stockholm

Ombud: Advokat Marcus Wårdh och biträdande jurist Michael Korduner
Appeal Advokatbyrå AB
Åkerbyvägen 240
187 37 Täby
Sverige

Motpart

Zina Amoeva, 19640812-3344
Varbergagatan 222 Lgh 1202
703 52 Örebro

Ombud: Advokat Andreas Hahn
Advokatfirman Glimstedt Örebro HB
Järntorgsgatan 12
703 61 Örebro

SAKEN

Fordran

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Med ändring av tingsrättens dom i huvudsaken förpliktar hovrätten Zina Amoeva att till dödsboet efter Eha Virve Lund betala 328 850 kr jämte ränta enligt 4 § fjärde stycket och 6 § räntelagen från den 2 augusti 2019 till dess betalning sker.

Med ändring av tingsrättens dom även i fråga om rättegångskostnader befriar hovrätten Dödsboet efter Eha Virve Lund från skyldigheten att ersätta motparten för rätte-

Dok.Id 397338

Postadress
Box 2223
550 02 Jönköping

Besöksadress
Hovrättsgränd 4

Telefon
036-15 69 00
E-post: gota.hovratt@dom.se
www.gotahovratt.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

gångskostnader och förpliktar i stället Zina Amoeva att ersätta dödsboet efter Eha Virve Lund för rättegångskostnader i tidigare rättegångar och i överklagat mål med 125 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 26 oktober 2021 till dess betalning sker. Av beloppet avser 103 890 kr ombudsarvode.

Zina Amoeva ska ersätta dödsboet efter Eha Virve Lund för rättegångskostnader i hovrätten med 20 520 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från denna dag till dess betalning sker. Beloppet avser ombudsarvode.

Zina Amoeva ska svara för sina egna rättegångskostnader både i tingsrätten och i hovrätten.

YRKANDEN M.M. I HOVRÄTTEN

Dödsboet efter Eha Virve Lund (dödsboet) har yrkat att hovrätten ska bifalla dödsboets talan och befria dödsboet från skyldighet att utge ersättning för Zina Amoevas rättegångskostnader. Vidare har dödsboet yrkat att hovrätten ska förplikta Zina Amoeva att utge ersättning till dödsboet för dess rättegångskostnader i de tidigare rättegångarna (Örebro tingsrätts mål T 4157-19 och hovrättens mål T 1582-20) och i nu överklagat mål.

Zina Amoeva har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

Parterna har begärt ersättning för sina rättegångskostnader i hovrätten.

Med parternas samtycke har hovrätten avgjort målet utan huvudförhandling.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Parterna har anfört samma omständigheter och åberopat samma bevisning i hovrätten som i tingsrätten. Förhören som hölls i tingsrätten har spelats upp med ljud och bild och – i förekommande fall – endast ljud.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Tingsrätten har utförligt redogjort för ostridiga omständigheter i målet under rubriken ”Bakgrund”. Dödsboet har i hovrätten vidhållit sitt påstående att aktuella överföringar har utgjort lån medan Zina Amoeva har vidhållit sitt påstående att hon mottog pengarna med löfte om att vidareförmedla dessa som en gåva till utomstående part.

Hovrätten inleder med att avgöra frågan om vem som har bevisbördan för sitt påstående.

Som allmän utgångspunkt gäller att den som kräver återbetalning av ett lån också har bevisbördan för att ett låneavtal har ingåtts. Av NJA 2014 s. 364 följer att när det är

ostridigt att en transaktion skett men det råder delade meningar om transaktionen har utgjort en gåva eller lån är det däremot den part som påstår gåva som har bevisbördan för sitt påstående. I rättsfallet NJA 2017 s. 1094 rådde det tvist om en transaktion utgjorde betalning för ett aktieköp eller en gåva. Högsta domstolen placerade i det fallet bevisbördan hos den part som påstod att transaktionen utgjort betalning för ett aktieköp. I NJA 2019 s. 23 ansågs en sambo som hade betalat fakturor som avsåg den andra sambons egendom ha bevisbördan för sitt påstående om att betalningarna utgjort penninglån.

Omständigheterna i det nu aktuella fallet är inte identiska med omständigheterna i något av de angivna rättsfallen, men liknar mycket rättsfallet från år 2014. Zina Amoeva har påstått att transaktionerna avsett gåvor till välgörenhet. Även om hon alltså inte påstått att transaktionerna avsett gåvor till henne själv, utan till någon annan, anser hovrätten att det inte är möjligt att avvika från den princip som lades fast i rättsfallet från 2014, nämligen att bevisbördan ska placeras på den som mottagit pengarna.

Det är alltså Zina Amoeva som ska bevisa sitt påstående att pengarna som hon mottog inte skulle återbetalas till Eha Virve Lund. Det beviskrav som normalt gäller i tvistemål är tillämpligt.

Zina Amoeva har hörts i tingsrätten under sanningsförsäkran och berättat att hon tog ut pengarna i kontanter och att hon i 70 procent av fallen skänkte de mottagna pengarna till kyrkans kollekt och i övriga fall till andra behövande i Armenien. Att Eha Virve Lund skulle skänka relativt stora summor till välgörenhet genom Zina Amoeva i stället för att ge pengarna direkt till mottagaren framstår i och för sig som mindre sannolikt, men inte helt uteslutet. Närmare hörd över de olika transaktionerna har Zina Amoeva haft svårt att svara mer detaljerat på hur det gick till när hon mottog dessa och hur kommunikationen med Eha Virve Lund såg ut. Till detta kommer att Zina Amoeva inte presenterat någon ytterligare bevisning som styrker påståendet att hon på Eha Virve Lunds uppdrag skänkte pengarna till välgörenhet. Dödsboet har å sin sida åberopat anteckningar som uppges vara skrivna av Eha Virve Lund och där transaktionerna till Zina Amoeva finns listade under rubriken ”lån”. Även om det inte kan

sägas med fullständig säkerhet att det var Eha Virve Lund som upprättade anteckningarna ger dessa ändå ett inte oväsentligt stöd åt dödsboets påstående.

Sammantaget kan Zina Amoeva inte anses ha styrkt sitt påstående att överföringarna utgjorde gåvor. Zina Amoeva ska därför förpliktigas att återbetala överförda belopp. Det har inte kommit fram skäl för jämkning av beloppet med stöd av 36 § avtalslagen.

Tingsrättens domslut ska alltså ändras på så sätt att Zina Amoeva ska förpliktigas att återbetala 328 850 kr till dödsboet. Om räntan råder inte tvist.

Vid denna utgång ska Zina Amoeva som tappande part ersätta dödsboet för rättegångskostnader i de tidigare rättegångarna samt i överklagat mål och nu aktuell rättegång i hovrätten. Yrkade belopp för ombudskostnader, är delvis vitsordade, och framstår i övrigt som skäliga. Hovrätten anser dock att dödsboets egna kostnader för arbete, som inte alls är specificerade, i det ursprungliga målet vid tingsrätten är högre än vad som ska anses skäligt. I den delen bör dödsboet få ersättning med knappa 17 000 kr i stället för 30 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 10 augusti 2022

I avgörandet har hovrättslagmannen Niklas Rundberg, hovrättsrådet Helen Svensson samt tf. hovrättsassessorn Victor Backlund (referent) deltagit.

Hovrätten är enig.

ÖREBRO TINGSRÄTT

DOM

2021-10-26

Meddelad i

Örebro

Mål nr

T 5918-20

PARTER**Kärande**

Dödsboet efter Eha Virve Lund, 19320924-2845

Hallonstigen 6

703 60 Örebro

Ställföreträdare: Jonas Lund

Åsögatan 148 A Lgh 1001

116 32 Stockholm

Ombud: Advokat Marcus Wårdh och biträdande jurist Michael Korduner

Appeal Advokatbyrå AB

Åkerbyvägen 240

187 37 Täby

Svarande

Zina Amoeva, 19640812-3344

Varbergagatan 222 Lgh 1202

703 52 Örebro

Ombud: Advokat Andreas Hahn

Advokatfirman Glimstedt Örebro HB

Järntorgsgatan 12

703 61 Örebro

DOMSLUT

1. Dödsboet efter Eha Virve Lunds talan ogillas.

2. Dödsboet efter Eha Virve Lund ska ersätta Zina Amoeva för hennes

rättegångskostnader med 150 316 kronor och ränta enligt 6 § räntelagen på beloppet från dagen för denna dom till dess betalning sker. Av beloppet avser 118 968 kronor ombudsarvode.

BAKGRUND

Parterna är överens om att totalt 328 850 kronor har överförts från Eha Virve Lund till Zina Amoevas konton i Nordea och Swedbank under tiden mellan den 10 september 2014 och den 12 juli 2018. Parterna är även överens om att en överföring den 2 januari 2018 från Eha Virve Lund till Zina Amoevas konton i Nordea om 7 000 kronor har rubriceringen ”lån till Zina”. Eha Virve Lund avled i augusti 2018.

Dödsboet efter Eha Virve Lund (härefter Dödsboet) begärde vid tingsrätten i mål T 4157-19 att Zina Amoeva skulle förpliktas att betala Dödsboet 328 850 kronor jämte ränta. Dödsboet gjorde gällande att beloppet avsåg återbetalning av lån. Örebro tingsrätt ogillade käromålet. Dödsboet överklagade domen. Göta hovrätt undanröjde tingsrättens dom och återförvisade målet till tingsrätten för fortsatt behandling. Hovrätten lämnade åt tingsrätten att efter målets återupptagande pröva frågan om parts skyldighet att betala ersättning för rättegångskostnad i hovrätten.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Dödsboet har yrkat att tingsrätten förpliktar Zina Amoeva att till Dödsboet betala ett kapitalbelopp om 328 850 kronor jämte ränta enligt 4 § fjärde stycket och 6 § räntelagen från den 2 augusti 2019 till dess betalning sker.

Zina Amoeva har helt bestritt käromålet. Zina Amoeva har vitsordat ränteberäkningen.

Zina Amoeva har för egen del, för det fall käranden vinner bifall med sin talan, yrkat att betalningsskyldigheten ska jämkas enligt 36 § avtalslagen på så sätt att den helt bortfaller eller sätts ned till ett skäligt belopp.

Dödsboet har bestritt att det föreligger grund för jämkning.

Parterna har yrkat ersättning av varandra för rättegångskostnader, detta för kostnader hänförliga till aktuellt mål, tingsrättens mål T 4157-19 och Göta hovrätts mål T 1582-20.

GRUNDER

Dödsboet

Dödsboet har i första hand gjort gällande följande. Eha Virve Lund har lånat ut pengar till Zina Amoeva motsvarande det yrkade beloppet. Zina Amoeva har inte återbetalat lånet som förfallit till betalning, vilket innebär att hon är återbetalningsskyldig gentemot Dödsboet. I andra hand har Dödsboet gjort gällande en allmän återkravs rätt på grund av äganderätt till överförda medel. Äganderätten till överförda medel har vid överförningstidpunkterna övergått till fordringsrätter mot Zina Amoeva. Zina Amoeva saknar rättslig grund för att behålla dem.

Zina Amoeva

Zina Amoeva har inte tagit något lån från Eha Virve Lund. Det har aldrig funnits något avtal om lån mellan parterna och Zina Amoeva har inte varit den slutliga mottagaren av de medel som överförts. Dödsboet har ingen fordringsrätt till överförda kontomedel och återkravs rätten strider mot den i första hand framställda grunden. Vad avser det egna yrkandet om jämkning är det av käranden yrkade beloppet oskäligt till det påstådda avtalets innehåll, omständigheterna vid det påstådda avtalets tillkomst, senare inträffade förhållanden och omständigheterna i övrigt.

UTVECKLING AV TALAN**Dödsboet**

Zina Amoeva har lånat pengar av Eha Virve Lund med ett totalbelopp om 328 850 kronor, detta genom 42 olika överföringar. En av överföringarna har haft en överföringstext innefattande lån. Eha Virve Lund har i en anteckningsbok dokumenterat sina lån till Zina Amoeva. I anteckningarna är lånen uppdelade på fem sidor, där varje sida rubriceras med ett årtal mellan 2014 och 2018 samt texten ”lån till Zina”. För varje överföring har en anteckning gjorts där respektive lånebelopp angivits, tillsammans med vilken månad under det aktuella året överföringen skett. Vid var och en av Dödsboets åberopade överföringar finns en motsvarande notering i Eha Virve Lunds anteckningsbok som överensstämmer med överföringarna till årtal, månad och belopp. Att låneanteckningarna upprättats av Eha Virve Lund styrks av åberopad handstilsanalys. Zina Amoeva har gjort gällande att hon inte förstått innebörden av överföringarna. Av överföringen från den 2 januari 2018 framgår tydligt Eha Virve Lunds uppfattning om den aktuella överföringens innebörd. Trots detta har Zina Amoeva därefter mottagit överföringar vid ytterligare åtta tillfällen till ett sammanlagt belopp om 59 800 kr, utan att försäkra sig om att överföringarna faktiskt hade den innebörd Zina Amoeva nu påstår.

Det är ostridigt mellan parterna att Eha Virve Lund hade äganderätten till överförda medel vid överföringarna. Zina Amoeva har under tvistens gång ändrat sina påståenden om överförda belopp och innebörden av dessa. Zina Amoeva har muntligen till Jonas Lund uppgett att hon mottagit 7 000 kr. Detta uppgav hon i samband med att Jonas Lund uppdagade överföringarna. I Zina Amoevas bestridande hos Kronofogdemyndigheten har Zina Amoeva uppgett att det rört sig om gåvor från Eha Virve Lund till Zina Amoeva som hon sedan skänkt. Senare under processens gång har Zina Amoeva utvecklat detta, sagt att det inte varit gåvor till henne utan gåvor som hon fått i uppdrag att skänka; alltså att det ska ha varit fråga om en uppdragsfullmakt. Att så omfattande gåvor skänkts till kyrkan i Armenien vederläggs av kyrkans pastor.

De omständigheter som åberopats som grund för jämkning, är inte omständigheter som kan utgöra grund för jämkning. Återbetalningsplikten ska därför fullgöras i sin helhet.

Zina Amoeva

Zina Amoeva och Eha Virve Lund har varit nära vänner en längre tid. Zina Amoeva och Eha kommer från liknanden bakgrunder då båda har ursprung i forna Sovjetstater. Zina Amoeva är djupt troende och starkt kyrkligt engagerad. Zina Amoeva har under lång tid skänkt pengar och kläder till kyrkan och bättre behövande i bl.a. Armenien men även i Sverige. Zina Amoeva har även haft längre vistelser i Armenien. Zina Amoeva har berättat om sin välgörenhet. Även Eha Virve Lund blev intresserad av att hjälpa till genom att skänka pengar.

Den första överföringen skedde när Zina Amoeva var i Armenien 2014. Eha Virve Lund kontaktade Zina Amoeva per telefon och bad Zina Amoeva skänka pengar som Eha Virve Lund överförde till Zina Amoevas konto. Zina Amoeva tog därefter ut pengarna i Armenien och skänkte dem till Word of Life Church (Livets ord). Eha Virve Lund har på detta sätt skänkt pengar med hjälp av Zina Amoeva vid ett stort antal tillfällen; de överföringstillfällen som målet rör. Zina Amoeva har inte behållit några medel alls av överföringarna som skett. Hon har enbart agerat på uppdrag av Eha Virve Lund och i enlighet med hennes vilja. Det har inte varit fråga om några lån och något låneavtal finns inte. Inte heller något i kommunikationen mellan Zina Amoeva och Eha Virve Lund har antytt att det handlat om lån. Eha Virve Lund har aldrig uppmanat Zina Amoeva att återbetala några pengar. Den överföringstext som innehåller lån har Zina Amoeva inte uppmärksammat i samband med överföringen. Det finns andra exempel på överföringstexter som innefattar ”gåva” och överföringen den 5 december 2016 har texten ”God jul fr Eha”. Oavsett Eha Virve Lunds uppfattning om överföringen har det inte kommunicerats att det avsåg ett lån. Zina Amoeva skulle aldrig ha accepterat ett lån på detta sätt och hon skulle inte heller skänka bort lånade medel.

Zina Amoeva har varit ovetandes om att överföringarna medfört en återbetalningsskyldighet. Medlen har i sin helhet skänkts bort. Zina Amoeva saknar helt täckning för fordringskravet. Zina Amoeva är sjukpensionär och hade en nettoförvärvsinkomst om 136 309 kronor deklaraationsåret 2019.

BEVISNING

Dödsboet har åberopat och gått igenom skriftlig bevisning i form av kontoutdrag/kontohistorik, engagemangsspecifikation, låneanteckningar, e-postmeddelande, forensiskt utlåtande och bestridandeskrivelse.

Zina Amoeva har åberopat och gått igenom skriftlig bevisning i form av kontoutdrag, kreditupplysning, pastorsintyg och passhandling.

På Dödsboets begäran har förhör under sanningsförsäkran hållits med Jonas Lund. På Zina Amoevas begäran har förhör under sanningsförsäkran hållits med henne. På hennes begäran har även förhör hållits med pastorn Angeline Leetmaa.

Förhören har spelats. Nedan redovisas var de höra personerna i huvudsak berättat.

Jonas Lund

I samband med att han städade villan efter sin mammas bortgång hittade han papper med Zinas namn och kontonummer. Han började undersöka kontoutdrag och insåg att hans mamma fört över ganska mycket pengar till Zina. Han blev upprörd och orolig. Han kontrollerade med Lantmäteriet så att det inte skett några ägarförändringar avseende huset och det hade det inte gjort. Han ringde Zina för att kort fråga om överföringarna. Zina ljög och sa att det endast rört sig om 7 000 kr. Han polisanmälde Zina då han trodde att det var fråga om bedrägeri. Polisen hjälpte honom att ta fram transaktioner och med hjälp av dessa insåg han omfattningen vilket motsvarar det omstämnda beloppet. I samband med försäljningen av villan, vilket var vid en senare

tidpunkt, hittade han låneanteckningarna. Han och hans mamma hade en bra relation, likt en normal relation mellan en mamma och dennes son. Han visste att Zina hjälpte hans mamma. Han har även sett Zina hemma hos hans mamma. Dock lämnade hon alltid när han kom. Släktingar kallade även Zina för den mystiska damen. Hans mamma har berättat om Zina för honom. Att hon jobbat i Norge vilket han själv uppfattat som konstigt eftersom Zina numera var sjukpensionär. Hans mamma har även berättat att Zina har en ögonsjuk son. Hans mamma har vidare berättat att hon lånat ut lite pengar men inte att det har rört sig om sådana summor. Han har upplevt att hans mamma hade en beroendeställning till Zina och att hon därför var rädd för att konfrontera Zina vilket kan förklara att hans mamma aldrig bad honom om hjälp att få tillbaka de pengar hon lånat ut.

Zina Amoeva

Hon kom till Sverige från Armenien 1985. Hon lärde känna Eha 2013. De båda bodde i Varberga och åkte ofta samma buss. Under ett års tid pratade de endast med varandra på bussen. Eha hade problem med hjärtat och hon erbjöd Eha hjälp med att bära hem matkassar efter att Eha bett om det. Zina gav Eha hennes telefonnummer och efter det fortsatte hon att hjälpa Eha med att bland annat handla. Eha kände sig ensam. Eha behövde därför också sällskap.

Hon berättade för Eha att hon hjälpte till i Armenien och att hon gav så mycket hon kunde. Eha berättade för henne om fattigdom i uppväxten och att Eha därför kände för de som hade det svårt. Eha sa att hon ville hjälpa till med en gåva som Eha skulle skänka vidare. Eha ville att hon skulle berätta vad pengarna gått till. Eha ringade henne och berättade att pengar hade satts in på hennes konto. Hon gick då för att ta ut pengar i olika bankomater. Hon har tagit ut pengar och skänkt dessa i Armenien och även i Georgien där hennes syster bor. Hon höll sina pengar åtskilda från Ehas genom att ha en röd och en svart plånbok.

Hon har träffat Jonas flera gånger och druckit kaffe med honom. Hon har även träffat och druckit kaffe med Ehas systrar. Hon har aldrig flytt iväg när bekanta besökt Eha. Hon var den som hittade Eha när Eha med ambulans var tvungen att åka till sjukhus där Eha senare avled. Jonas ringde och tackade henne för det och hon har träffat Jonas flera gånger. Hon har aldrig sagt något om 7 000 kronor till honom.

Hon har fått gåvor till kyrkan som gått via henne. Hon har gjort uttag i olika bankomater på olika ställen i bl.a. Jerevan. Hon är född i Armenien och när hon besökt landet har hon bott i den lägenhet hon är uppväxt i, vilken hennes pappa bott kvar i. De pengar hon fått från Eha har inte varit hennes pengar. Eha har aldrig bett om att få tillbaka några pengar och Eha har aldrig sagt något om lån eller om återbetalning. Enligt den kristna tron lånar man inte pengar för välgörenhet. Hon har inte sett överföringstexten till överföringen den 2 januari 2018. Vid ett bankomatuttag syns inte sådan text. Hon blev chockad när hon långt senare i denna process såg texten. Hon har heller aldrig tidigare sett exempelvis texten med ”god jul”.

Hon lever av sjukersättning efter att ha fått skador i fötter och rygg på grund av tungt arbete. Hon drabbades även av ansiktsförlamning efter att han arbetet mycket. Hon får runt 130 000–140 000 kronor per år. I år något mer. Sjukersättningen är den enda inkomsten hon har och det är från den inkomsten hon även skänker pengar. Hon har i övrigt inte någon förmögenhet eller investeringar. Eftersom hon bott hos sin pappa i Armenien har det för henne inte varit så dyrt att åka dit. Hon har köpt flygbiljetter för omkring 2 000 kronor tur och retur. När hon var i Armenien betalade hon fortfarande sina fasta kostnader i Sverige; hyra, telefon och el. Betalningen den 25 januari 2018 är en sådan betalning. I Armenien är det därutöver inte så dyrt att leva. Hennes pappa var musikanter och behövde inte hennes inkomst. Sedan hennes pappa avled har hon inte åkt till Armenien.

Vid varje överföringstillfälle hade hon och Eha kontakt. Det är dyrt att ringa till och från Armenien. De har därför inte kunnat prata så länge. Hon har vid varje telefonsamtal försäkrat sig om att Eha mår bra. Efter uttag, och efter förvaring av

pengarna i den röda plånboken, har hon lämnat pengarna i ett omärkt kuvert i kyrkans kollekt. Hon skänkte 70 procent av pengarna till kyrkan och 30 procent av pengarna till andra behövande. Ehas pengar gick aldrig till att betala hennes egna räkningar. Eha var inte den enda som förde över pengar till henne. Även hennes son, som hjälpte henne mycket, förde över pengar till henne; ibland även för att hon skulle köpa saker till honom. Hennes son har även gjort kontantinsättningar till hennes konto. Hon kan inte ha misstagit sig om vem pengarna kommit från. Eha har också sagt till henne att hon är vuxen, över 80 år gammal och bestämmer själv. Eha har vidare sagt att Ehas son inte bestämmer över hennes pengar men att han ska få ärva villan.

Angeline Leetmaa

Hon arbetar som pastor och föreståndare i Mellringekyrkan i vilken Zina varit medlem sedan 2019. Hon har dock utifrån sin roll känt Zina sedan fem till sex år tillbaka i tiden. Redan innan Zina blev medlem i kyrkan har Zina deltagit i gudstjänster och aktiviteter som kyrkan anordnat. Zina har varit en trogen besökare och har även hjälpt till med exempelvis fikaservering. Under tiden hon känt Zina har Zina rest till Armenien minst en gång per år och hon har då varit bortrest allt från några veckor till några månader. Zina är medlem och engagerad i Livets ord i Armenien. För omkring tre år sedan kom Zina till henne för att prata. Zina berättade att Dödsboet polisanmält Zina. Zina berättade för henne om bakgrunden till det hela, att Zina och Eha var vänner, att Zina hjälpt Eha och att Eha velat skänka pengar genom Zina. Zina berättade att syftet med gåvorna var att hjälpa behövande i Armenien och att Eha själv velat ge pengar till dem efter att Zina berättat om situationen i Armenien. Eha skänkte enligt Zina pengar genom att Zina tog emot pengarna på sitt konto. Hon upplever Zina som en person med stort hjärta och en stark tro. Zina är en person som är engagerad i sin familj och en person som vill hjälpa till.

DOMSKÄL

Tingsrätten har i första hand att pröva om överföringarna har avsett lån. Tingsrätten har i andra hand att pröva om Dödsboet har en allmän rätt att kräva tillbaka överförda pengar. Om Dödsboets talan vinner bifall på någon av grunderna har tingsrätten att pröva om det finns skäl för jämkning.

Lån

Dödsboet har påstått att alla överföringarna om totalt 328 850 kronor utgjort lån. Zina Amoeva har påstått att överföringarna istället varit en form av gåva, inte till henne utan till välgörande ändamål som skulle skänkas med hjälp av Zina Amoeva. Det råder delade meningar om överföringarnas innebörd. I en sådan situation åligger det den part som påstår lån, det vill säga Dödsboet, att bevisa sitt påstående (se rättsfallet NJA 2017 s. 1094). Det finns ingen anledning att frånga det beviskrav som i allmänhet gäller i tvistemål. Att Dödsboet har bevisbördan i denna del synes inte heller ha ifrågasatts vid huvudförhandlingen.

Till stöd för sitt påstående har Dödsboet åberopat kontoutdrag av vilka det följer att en av alla överföringar haft en överföringstext innehållande lån. En överföringstext innefattande lån har varit synlig på såväl Eha Virve Lunds som Zina Amoevas kontoutdrag. Detta talar i viss mån för att i vart fall den överföringen utgjort ett lån och att Zina Amoeva kan ha varit införstådd i det. Zina Amoeva har dock invänt att hon inte sett överföringstexten, vilket i sig inte är orimligt utifrån hennes uppgifter att detta endast framgår av kontoutdrag och inte av kvitton från bankomater. Det är dock fråga om många överföringar och de allra flesta innefattar inget som helst meddelande. Vidare har Dödsboet åberopat handskrivna anteckningar. Anteckningarna överensstämmer med överföringarna och av anteckningarna framgår det att det avsett lån. Tingsrätten har dock ingen närmare kännedom om dessa anteckningar. Det påstås att de upprättats av Eha Virve Lund. Den åberopade handstilsanalysen kan i någon mån tala för det samtidigt som tingsrätten inte kan bortse från att jämförelsematerialet

inte närmare har presenterats och att slutsatsen av analysen inte är starkare än att de två handlingarna verkar vara skrivna av samma person. Jonas Lunds uppgifter ger inget ytterligare stöd för påståendet om lån. Sammantaget anser tingsrätten att Dödsboet inte styrkt påståendet om att överföringarna avsett lån. Talan kan därför inte vinna bifall på den grunden.

Allmän återkravs rätt

Dödsboet har i andra hand påstått att överföringarna föranlett en allmän återkravs rätt för Eha Virve Lund som övergått till Dödsboet. Dödsboet påstår sig därför ha en fordran för varje överföring på Zina Amoeva. Dödsboet har vidare argumenterat för att Zina Amoeva har bevisbördan för hennes rätt att behålla de mottagna pengarna. Detta utifrån Zina Amoevas bristande trovärdighet avseende påstått uppdrag att för Eha Virve Lunds räkning skänka pengar. Att denna grund står i strid med den grund som Dödsboet framställt i första hand hindrar inte att grunden prövas. Tingsrätten har vidare att pröva om det i detta fall föreligger en allmän rätt att få tillbaka pengarna.

I doktrin har det givits uttryck för att en betalare har en återkravs rätt, att en överföring i sig inte skapar något avtalsmoment/någon rättsgrund varför en mottagare av en betalning inte har någon särskild rätt till de pengar denne mottagit endast med anledning av överföringen (se Stefan Lindskog, Betalning, 2 uppl. 2018, s 128 f. och SvJT 2020 s. 297). Läran om *condictio indebiti* är ett exempel på återkravs rätt som innebär att den som av misstag gjort en felaktig betalning (antingen av ren villfarelse eller av en felskrivning) har rätt att kräva tillbaka denna. Högsta domstolen har exempelvis i rättsfallet NJA 2015 s. 1072 ansett att betalningsmottagaren har bevisbördan för att betalarens återkravs rätt fallit. Att det skulle vara fråga om en misstagsbetalning har inte påståtts i detta mål. Istället har en allmän återkravs rätt påståtts. Att det föreligger en allmän återkravs rätt som kan utgöra grund för talan, i andra fall än vid misstagsbetalningar, saknas stöd för i praxis. Vad som framkommer av doktrin är med avsaknad av stöd i praxis enligt tingsrätten inte tillräckligt övertygande. Detta särskilt eftersom det också skulle innebära en omkastad bevisbörda

endast mot bakgrund av att Dödsboet inte längre valt att sätta en etikett på överföringarna såsom lån. Talan kan därför inte heller på denna grund vinna bifall.

Slutsats

Käromålet ska ogillas. Tingsrätten behöver därför inte pröva frågan om jämkning.

Rättegångskostnader

Enligt 18 kap. 1 § rättegångsbalken ska den part som tappar målet ersätta motpartens rättegångskostnad. Dödsboet har förlorat målet i dess helhet och Dödsboet har att ersätta Zina Amoeva för rättegångskostnader i detta mål men även för rättegångskostnaderna hänförliga till den tidigare tingsrättsprocessen och på den följande hovrättsprocessen. Dödsboet har överlämnat till tingsrätten att bedöma skäligheten i begärd ersättning. Tingsrätten anser att begärd ersättning hänförlig till de två tidigare målen är skälig. Det aktuella målet har pågått under knappt ett år. Något sammanträde utöver huvudförhandlingen har inte hållits. I målet har Zina Amoeva anlitat annat ombud än i de två tidigare målen. Visst mer arbete kan därför anses påkallat än vad som annars hade varit fallet. Med detta i beaktanden anser tingsrätten dock att begärd ersättning överstiger vad som kan anses påkallat i målet, detta utifrån målets art och omfattning. Tingsrätten anser att Zina Amoeva ska erhålla ersättning motsvarande 30 timmars arbete a' 1 425 kronor och där tillkommande mervärdesskatt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1

Överklagande ställs till Göta hovrätt och ska ha kommit in till tingsrätten senast den 16 november 2021. *Prövningstillstånd krävs.*

Sofie Hansson

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se